

KŘESŤANSKÉ LISTY A HUSŮV LID

Časopis Národní Jednoty československých Protestantů v Americe a v Kanadě

Ročník LXIV (XXIII)

Chicago, Illinois července (July) 1962

Číslo (No.) 7

Reentry of Second Class matter at the Post Office at Taylor, Texas. Acceptance for mailing at a special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 11, 1918

Dagmar Zimmerová:

Cesta exulantská

*Znovu a znovu v prach pošlapané
já srdce svoje nalézám;
znovu a znovu pozvedám je, Pane,
jen Tvou Obětí sílu mám!*

*Znovu a znovu cítím rány Tvoje
ve snaze holest pochopit;
znovu a znovu prožívám ty boje,
však Láskou musím zvítězit!*

*Znovu a znovu cestou odřikání
přivedena jsem krůček blíž;
znovu a znovu volá duše moje:
Nestůj, spěj stále výš a výš!*

Přemysl Pitter:

LIDICE A COVENTRY

V červnu t. r. se konaly v Československu oficiální trizny, které připomínaly vyhlazení Lidic před dvaceti lety. Mnozí si byli jistě přáli, aby tyto vzpomínkové slavnosti se daly pietnějším způsobem a bez onoho ducha nenávisti, který Lidice zničil. Tato česká vesnice se stala doma i ve světě symbolem. Avšak noimy slov se často mění, podle obsahu a významu, který se jim dává. Tak i slovo Lidice není už jen symbolem nacistické zvrhlosti, ale nyní i symbolem trvajících nenávisti a strachu. Důkaz toho nalzáme v kázání děkana Francise Sayra, které proslovil ve washingtonské katedrále a jež bylo otištěno ve věstníku amerického kongresu. Děkan Sayre navštívil před tím Československo, kde se setkal s představiteli různých církví.

Jeho kázání má veliký význam a proto ne-

váhám je zde opakovat v přesném překladu, jen s malými výpusťkami věci pro nás ne důležitých. Děkan Francis Sayre dal svému kázání název "Lidice a Coventry."

Coventry je anglické průmyslové město, které bylo — stejně jako Lidice — vyhlazeno nacisty. Jejich bomby zničily i šest set let starou katedrálu. Poblíž zřícenin bylo právě postaveno středisko mládeže, které je symbolem mezinárodního smíření. — Plány zhotovil berlínský architekt. Církevní a státní instituce západoněmecké přispěly finančně. Od září minulého roku tam pracuje na opravdu dobrovolné "brigádě" šestnáct Němců, vesměs mladých evangeliků, v rámci akce zvané "Sühnezeichen", t. j. znamení smírné oběti. Dnes stojí v blízkosti bývalého oltáře pět vzhledných místností. Toto středisko mládeže bylo nedávno slavnostně otevřeno prezidentem vestfálské církve Wilmem, jež převzája záštitu této stavby, a arcibiskupem z Canterbury.

Děkan Francis Sayre z Washingtonu navštívil Coventry hned po své návštěvě Lidic. Dojem obou návštěv inspiroval jeho kázání, které pronesl na slova z 8. kapitoly evangelia Matoušova, kde takto stojí psáno:

"A aj, bouře veliká stala se na moři, takže vlny přikrývaly loď. On pak spal. A přistoupivše učedníci jeho, vzbudili jej, řkouce: Pane, zachovej nás, hyneme! I dí jim: Proč se bojíte, o malé víry? Tedy vstav, přimluvil větrům a moři, i stalo se utišení veliké."

Poslechněme, co děkan Sayre ve svém kázání ve washingtonské katedrále pravil:

"I ta největší bouře na hlubokém moři je pouze malou přeháňkou v porovnání s dějinnými pohromami jako jsou války a revoluce. My, kteří prožíváme následky té nejničivější vřavy, shledáváme, že koráb lidstva

KŘEŠTANSKÉ LISTY A HUSOV LID

Christian Journal and the People of Hus
Křesťanské Listy 1898 Husův Lid 1940

Vychází měsíčně. Vydává Národní Jednota
Československých Protestantů v USA
a Kanadě

Published monthly by the National Union of
Czechoslovak Protestants of America

Redaktor (Editor) J. P. Tatter

2650 Leyden Street, Denver 7, Colorado
Články, zprávy pro časopis a knihy k recenzi
poslejte na redaktora.

Za své příspěvky odpovídají autoři sami.

Předplatné — Subscription \$2.00 per year.
Předplatné, milodary na časopis, jakož i pří-
spěvkův Jednotě . . . k podpoře strádajících
uprchlíků, dětí a nemocných, zasílejte laska-
vě na adresu pokladníka Jednoty:

Mr. John Opie, 4800 South Hoyne Ave.,
Chicago 9, Illinois

Return Address Adresa Administrace
4800 South Hoyne Ave., Chicago 9, Illinois

je roztržen ve dvě a je udržován pohromadě
jen několika vlákny. Stačí málo, aby celá loď
šla ke dnu.

Učedníci, kteří prožili s Kristem bouři na
moři, vzpomněli na něho později, když zloba
římského imperia zuřila kolem nich. Vzpomně-
li si, že jedině on utišil bouři a dal klid.
Zaznamenali v Písmě událost na jezeře Gali-
lejském u vědomí, že je to pravda, která se
osvědčuje v dějinách. Kristova láska tlumí
vřavy a léčí co je zlomené.

Jsou v dnešním světě lidé, kteří tomu věří,
ale mnohem více je těch, kteří tomu nevěří.
Rozdíl mezi lidmi malé víry a lidmi bez ví-
ry nebyl mi nikdy tak zřejmý jako během
dvou návštěv, které jsem právě vykonal v jed-
nom týdnu. Navštívil jsem dvě místa, která
byla nacisty zničena a nyní nově zbudována.

První z těchto míst byly Lidice, ona pokoj-
ná vesnice v Československu, která se stala
strašlivým příkladem nacistického běsnění.—
Avšak nebylo radostí spatřit novou vesnici,
postavenou komunistickým režimem, neboť
nenávisť vystřídala nenávisť. Nezavedli nás do
příbytků křesťanských lidí, nýbrž ukázali
nám hrozný film, který o vyvražďování Lidic
zhotovili ssmi Němci. Zavedli nás do muzea,
kde jsou uchovány žalostné pozůstatky býva-

lé vesnice a k památníku, na němž jsou v
žule vytesány znaky dvanácti měst, rovněž
vyhlazených válkou. Nejvíce jsme postrádali
milý kostelík, který stával uprostřed starých
Lidic. V nových Lidicích kostel není, jenom
nenávisť a strach — strach z Německa a ne-
návisť k Západu za podporu německého
znovuvybrojení. Zdálo se, jakoby při vši
živé paměti na zlou bouři jen Kristus byl za-
pomenout.

Druhé místo, které jsem navštívil — po-
kračoval ve svém kázání washingtonský dě-
kan Francis Sayre — bylo Coventry v Anglii,
jež bylo obětí téže nacistické zuřivosti a je
dnes znovu zbudováno vkusným a účelným
způsobem. Srdcem Coventry je však stále ka-
tedrála, nově postavena v moderním slohu.

Do nové katedrály se jde přes svatyni, kte-
rá je v tak mocném protikladu k novým Li-
dicím. Loď bývalého chrámu tvoří totiž ná-
dvoří před chrámem novým s pěstěným tráv-
níkem. Okolo spatřujeme opálené zbytky
gotických oken. Na místě, kde stával hlavní
oltář, je mohyla z kamene, na níž se tyčí kříž
ze dvou ohořelých trámů. A za křížem čte-
me pouhá dvě slova: Otče, odpusť! Když tak
člověk stojí na tomto místě, zdá se mu, jako
by slyšel Kristův tichý hlas, jímž přimlouvá
větrům a moři. A lidé z Coventry, následu-
jící jeho příkladu, odpustili a přijali mezi
sebe šestnáct chlapců a děvčat z Německa,
kteří věnovali rok práce, aby pomohli zbudov-
vat tuto svatyni míru. Byl jsem tam jimi po-
hoštěn mezi zříceninami.

Lidice a Coventry — nenávisť a smíření!
Tam strach z bouře — zde skrýše víry. Zprvu
mne napadlo, že jsou to symboly Východu a
Západu, znaky rozličných povah na obou
stranách "železných opon". Je snad pochopitel-
né, že my Američané jsme nakloněni věřit,
že všechno na druhé straně "železných opon"
je bezbožecké a že Bůh si může libovat jen
ve vyrovnanosti naší vlastní kultury. Avšak
můj nedávný pobyt v Československu zjevil
mi skutečnost, že víra sídlí na obou stranách
politické hranice. Pravda je v tom, že "v
Kristu není Východ ani Západ."

Pět dní strávených na konferenci se zástupci
křesťanských církví z Ruska, Polska, Ma-
ďarska, Československa a Východního Ně-
mecka a dva další dny, vyplněné kázáním,
a návštěvami ve dvou pražských sborech, po-

tvrdily duchovní obecenství, které žádná politická nebo vojenská moc nemůže porušit. Křesťanství pod komunistickými režimy bylo zhaveno veškerých výhod, bezpečnosti a poklidu, kterých kdysi požívalo. Přiznat se k víře tam něco stojí! Farářův syn nebo dcera nejsou připuštěni na universitu. Pro zaměstnání svého otce jsou odsouzeni k manuální práci. Lidé, kteří zjevně navštěvují bohoslužby, jsou poslední, kteří mají vyhlídku na lepší místo. A přece se na má kázání dostavilo množství mladých a starších členů sboru, ačkoli nebyla předem ohlášena. Dokonce i vojáci v uniformě si troufali přijít. Všichni mne přijali s láskou. S onou láskou, která přiměla staršího muže, aby mi při odchodu vtiskl do ruky jablko — vzácná to pro něho věc! Přijali mne s onou láskou, která touží po spojení a dorozumění přes hrozné bariéry světa, u vědomí, že jedině Kristus může utišit bouřit a spasit náš věk.

Naši bratři za "železnou oponou" nevzbudili v nás, amerických návštěvnících, pocit, že by byli politováníhodným zbytkem jakési malé odstavené společnosti. Spíše se nám jevíli jako skupina Kristových učedníků na pochodu, ne v obraně, ale i v útoku, aby vítězili duchem svatým nad nesmyslnou ideologií marxistických vládců, podobně jak učinilo před mnohými stoletími oněch dvanácte, když se dali v zápas s římským imperiem. — Zhavení všeho majetku a oproštění od všech pohodlných přežitků, títo muži a ženy se snaží vyrovnat s tím, cokoli je dobrého v hospodářské revoluci, v níž jsou odsouzeni žít. Avšak zároveň zápasí se strašlivou prázdnotou a duchamornou marností komunistických doktrin.

Když jsem se s nimi modlil, pokračuje děkan Francis Sayre, musil jsem myslet na příběh o Jozuovi, jak Mojžíš ho vyslal, aby shlédl zemi kanánskou, kterou Hospodin zaslíbil Izraeli, jak Jozue po návratu vyprávěl, že je to země dobrá, že však je obydlena obry, kteří se dívali na Jozua a Kálcefa jako na pouhé kobytky. "Země, kterou jsme prošli a spatřili, je země, která hubí obyvatele své," pravili. Taková je komunistická země dnes. "Avšak Hospodin dal nám tuto zemi!" řekl Jozue. A takový je dnes i duch křesťanů za "železnou oponou".

Ne, Lidice nejsou znakem všeho, co je za "železnou oponou", neboť vedle nenávisti je tam i láska, v odvaze našich křesťanských bratří, kteří vzdorují bouři v síle Kristově. Je to zajisté dobrá věc, že můžeme být s nimi ve stvku a že můžeme se s nimi modlit, aby nějakým způsobem, který přesahuje naše chápání, Syn člověka přivodil utišení bouře, zmítající naším životem.

A je tu ještě další věc. Nechtěl bych ve vás zanechat dojem, že taková modlitba je posledním vrcholem křesťanského obecenství. Jestliže všechno, co můžeme nakonec společně dělat, je pouhá ozvěna prosby učedníků: "Panne, zachovej nás, hyneme!", pak zajisté se musí Kristus obrátit k nám s týmiž dávnými slovy: "Proč se bojíte, o lidé malé víry?" A vskutku, nedávná rozmluva křesťanů z Východu a ze Západu nekončila zde. Začali jsme tím, že jsme diskutovali o věcech, které nás dělí, že jsme zkoumali souvislosti v našich odlišných situacích, ve snaze spatřit v myšlení druhých onu jemnou čáru, která tvoří hranici mezi kompromisy a zásadami. Ale postupně jsme si uvědomili, že jsme všichni postaveni tváří v tvář téže výzvě, přes protichůdné směry, panující na obou stranách "železné opony". Tato společná výzva je výzvou zcela nového věku: věku výbušného vědění a obrovských technických možností; věku zprůmyslněného a zesvětštělého, který na obou stranách opony už nemluví řečí Boží a nemyslí myšlenkami Božími.

V Coventry jest ještě odpuštění; ale jako Lidice nejsou symbolem celého Východu, tak ani Coventry není symbolem celého Západu. Neboť my všichni společně jsme pohlaceni dobou, která přemístila všecky vžitě mezníky na této zemi. To od nás vyžaduje nezměrně hlubší znalost stvoření a zcela nové chápání spasitelné milosti Boží v Ježíši Kristu.

Uvědomujeme si, že v mnohém jsme my křesťané dnes podobni Křištofu Kolumbovi, který mýslil, že když plul na západ, že dojde k známým břehům východním, a ve skutečnosti narazil na úplně nový svět. Tam nic se neshodovalo s tím, co očekával. Všechen zeměpis musil býti revidován. I dnes skutečnosti neodpovídají už starým představám theologickým a církevním, kterým jsme se během staletí snažili pochopit Boha ve středu všech věcí. Před tímto mysteriem blednou

rozdíly mezi Východem a Západem do bezvýznamnosti — tak jak zmizel strach Ježíšových učedníků v Galileji. A také zážrak Božího vítězství v Ježíši Kristu se jeví nekonale větším a znovu nás jímá utišení veliké, jež nastalo v bouři. Dej Bůh, abychom společně došli k novému pochopení onoho svatého pokoje!”

Tak ukončil děkan Francis Sayre své kázání o Lidicích a Coventry ve washingtonské katedrále. Ukazuje nám, jak onen biblický příběh o utišení bouře Ježíšem je stále časový a jak se týká i nás. Dokud si myslíme, že stačíme svou silou na záchranu světa, není nám pomoci. Musíme přijít až k bodu, kdy poznáme, že všechna lidská chytrost a vynalézavost nestačí, aby zachránila svět před katastrofou. Tu teprv může zasáhnout síla, se kterou jsme nepočítali. Nestačí, máme-li Krista, ale spícího někde stranou v podušce. Ano, Kristus je s námi, ale spí. Ta Boží síla v člověku spí, Boží láska v člověku spí. Uzavřeli jsme Krista do chrámů, do obřadů, do náboženství. Tam at' spí. A my tady venku si budeme dělat všechno pěkně po svém: své obchody, svou politiku. Náboženství se spícím Kristem je krásná přízloba života: na neděle, na svátky, pro zvláštní příležitosti. Ale Kristus mimo kostel, Kristus v životě je věc nepřijemná, nebezpečná!

Avšak Kristus nepřišel, aby žehnal našemu sobeckému počínání; aby žehnal našim

válkám a válečným přípravám. Kristus nepřišel, aby přikrýval třídní, národní nebo rasovou nenávisť, aby přihlížel k nelidskosti a útisku. Toto rouhání musilo vyvolat vichřici a stále ji podněcuje. A teď voláme ve strachu: “Kde jsi, Pane? Proč prodáváš? Vidíš, že nám hrozí záhuba!”

Pán nedá s sebou kupčít. Nechce slovní modlitby, nýbrž opravdové pokání, a to znamená změnu mysli, změnu života. On se musí stát skutečným *pánem*, to jest vládcem a ředitelem všeho našeho života. Jen tak dojde k záchraně.

Věřím, že k záchraně dojde. Utrpení přivádí k poznání, že bez Krista to nejde. “Bez me nic nemůžete učinit!”, praví Pán. Je nutno s posledním zbytkem víry se obrátit ke Kristu, který spí v naší lodičce, dříme v nás. Je třeba probudit toho Syna Božího, oživit síly Boží, které vypudí lež, pokrytectví a nelásku.

Kristus je v lidech, je v nás. Tento živý Kristus se již probouzí v mnohých srdcích, ve všech národech na obou stranách “železné opony”. Povstává v nové moci a síle. A u-zříme, jak bouře se bude uklidňovat, až i nastane utišení veliké. Národové si podají ruce a vytvoří svět nový, v němž nebude místa pro nenávisť ani útisk, poněvadž Kristus-Láska všecky spojí.

(Vysíláno do vlasti)

František Halas:

Vlna

*Ve vášnost svou se zakusuje
a běží k šitům skal
tam ohlázky si uhrzuje
a odnáší je v dál.*

*Sama sebou okouzlena
si líbá nártý své
vzpíná se a zamýšlena
mře v touze závratné.*

*Vlna křehká obraze mé touhy
jež hledá pevninu jak ty
je sen náš krátký je sen náš stejně dlouhý
a v spěchu žíznivém jsme oba zajati.*

*Krásno našich rozříšení nedej nám spočinout
když klid pro duši naši otvírá se
jen pěnu snů a skutečno nech rozšířknout
a vypít duhu co z nich utvořila se.*

KAREL BARTH V U.S.A.

Přestože v minulosti Karel Barth byl několikrát pozván do Spojených států, jeho návštěva se uskutečnila až když opustil stolicí dogmatiky na universitě v Basileji počátkem tohoto roku. Jeho cesta Amerikou byla úspěšnou a pro americké církve požehnanou!

Pisatel těchto řádků vidí v dlouhém odkladu Barthovy návštěvy ruku Prozřetelnosti. Americká církevní veřejnost nebyla dříve na ni připravena a Barth by jistě odjížděl před dvacetipěti léty zklamán. — Dnes je situace jiná. I když americká theologie nepřijímá Bartha za svého vůdce, nicméně dnes jest mnohem menší odpor vůči jeho theologickým propozicím než tomu bylo před válkou. A jeho spisy, včetně rozsáhlé Dogmatiky, jsou překládány a čteny. — Přeplněné univerzitní kaple a posluchárny jasně svědčily o zájmu,

kterému se tento největší theolog naší doby těšil. Otázky, které mu byly kladeny též potvrzovaly upřímný a hluboký zájem o jeho učení. Všude, kde Karel Barth mluvil a diskutoval, si podmaňoval posluchačstvo svou křesťanskou radostností, upřímným zájmem a láskyplnou shovívavostí i vůči těm, kdož nepřišli poslouchat a učit se, ale kritizovat a odsouzet.

Universita v Chicagu uctila Bartha svoláním zvláštní akademické konvokace, na které mu byl udělen čestný doktorát bohosloví. V přeplněné universitní kapli (přes 2000 posluchačů) Karel Barth řekl svým posluchačům, "že každý věřící křesťan jest povolán k tomu, aby byl též theologem." Zdůraznil, že je na čase, aby theologie přestala zdůvodňovat své právo na existenci a raději se soustředila na svůj skutečný úkol: konfrontaci se Slovem. Theologie ztratila mnoho času, zvláště v 19. století, nejasným koptáním a křečovitým úsilím ospravedlnit svoji existenci. Jejím úkolem není dokazovat PROČ existuje, ale JAK může a musí plnit svůj úkol interpreta Boží Pravdy.

Na adresu amerických theologů Barth řekl, že doufá, že "theologie svobody" vskutku bude v Americe oživena. Američané se musí plně osvobodit od komplexu jak méněcennosti tak i povýšenosti. Musí se osvobodit od strachu komunismu, Ruska, "nevyhnutelné" nukleární války a — démonských vlád a vrchností. Skutečná svoboda, Barth zdůraznil, jest svoboda v poslušnosti Bohu.

V New Yorku Barth naznačil, že americké církve by měly věnovat větší pozornost nelidským podmínkám v našich věznicích, než stále ukazovat na nelidskost mimo naše hranice. Na tiskové konferenci řekl, že při prohlídce jedné velké věznice "viděl lidské bytosti v t. zv. celách. Avšak to nebyly cely, ale klece."

Ne vše, co Karel Barth řekl na naši adresu bylo příjemné. Mnoho Američanů patrně mu nikdy nezapomene jeho přímou a přísnoť. Na druhé straně však je mnoho těch, kteří mu jsou vděční právě za jeho přímou a přísnoť. Jedno jest jisté: Karel Barth odjede ze Spojených států se značně změněným obrazem života a práce Američanů. Bude to obraz reálnější a plnější. -jpt-

SPOMIENKA NA

DR. J. PROCHÁZKU

Pripojujem sa k slovám, ktoré boli uvedené v aprílovom čísle Pravdy a Slávnej nádeje: "Kdo je milován nebude zapomenut." Nie je možné zabudnúť toho, koho som videl a počul a nielen to, ale s kým som aj žil v našej domácnosti. Preto sa na neho s láskou rozpomínam.

Brat Dr. Jindřich Procházka počas svojho pobytu v Amerike, bol za čas našim kazateľom aj učiteľom v československom shromaždení v Torrington, Connecticut. Mali sme ho radi a on nás tiež. To je hlavná príčina, že na neho nezabudneme. Boli sme mu povďační, že bol ochotný slúžiť nášmu stádočku láskou, ktorá je najväčším darom Božím.

Jedna vec sa pri ňom nedala zatajiť. Bola to bolesť a túžba po svojej rodine, domovine a po svojej práci, ktorú musel opustiť. Prezradzoval to jeho obličaj a domáci viery mohol to dobre vycítiť a poznať. Snažili sme sa ho všemožným spôsobom potešovať. Pripravovali sme potrebné veci pre jeho rodinu, aby až pôjde domov, doniesol, čo potrebujú. Bol to výborný liek, ktorým sme pomáhali urobiť ho šťastnejším. Pozorovali sme jeho boj, či má čakať na americké občianstvo, avšak túžba po domove bola moenejšia a zvit'azila.

Bol dobromysľnej, avšak priamej povahy. Vedel to tak povedať, že sa človek nemohol uraziť. Spomínam, ako sám sa mu ponúkol, že mu budem strihať vlasy. On sa na mňa váhavo poďíval a povedal: "Andreju, ja ti něco povím. Doma jsem měl malého pejska. Jednou jsem ho ostříhal, ale na ulici jsem ho pustit nemohl. Myslíš, že když ty mne ostříháš, že budu moci přijítí příští neděli do shromáždění?"

Nad udalost'mi v svojej domovine býval veľ'mi zronený. "Co tam dělají?" hovorieval. Vedel, že je tam potrebné šíriť evanjelium. Cítil sa za túto prácu zodpovedný. Len zd'aleka sa dívať, to mu jeho láska nedovolila. Chcel pomáhať zachraňovať duše pre Jána Ježíša, nášho Spasiteľa.

—A. Meleky v Pravdě

Otakar Odložilík: Jednota Bratrská a reformování francouzského jazyka.

cená, protože množství vojska by bylo Rouenu jenom na ootíž, kdyby se kratovským sporum zase podařilo zoudovat dokola kolem aspoň lehká opevnění a zatarasit cesty.

Po něco času se vskutku bojovalo v okolí Rouenu i ještě dále v kraji. Ani Farnese ani Hayenne nebyli s to vyrazit s takovou silou, která by stačila na rozdrčení Jindřichových opěrných bodů. Jemu se však nevedlo o nic lépe. Docházely mu peníze a námezdní vojáci z Němce a ze Švýcar neměli chuti sloužit bez platu. Oddíly, které přišly na pomoc evangelic, věci ze spřátelených zemí, také kolísaly, když se nedálo nic velikého a když mizela naděje, že by Jindřich mohl sklidit před Rouenem nebo někde jinde rozhodné vítězství. Pozdě na jaře se vojna rozdrobila na drobné srážky v rozličných končinách Francie, ve kterých královi stoupenci sice dosáhli mnoha místních výhod, avšak nikde nezískali rozhodné převahy.

Bylo vidět čím dál jasněji, že Jindřich neuzil plně ani pohotovosti svých francouzských přívrženců ani pomoci, která mu přišla z rozličných končin Evropy. Po neúspěchu pokusů zmocnit se Rouenu bylo těžko očekávat nové posily at' z Anglie či z Nizozemí. Pribývalo náznaků, že se Jindřich dá jinou cestou, kterou mu doporučoval kardinal Karel vendomský i jiní rádcové, a že přestupem na římskou víru ztlumí námítky, které proti němu měla katolická strana.

Karel ze Žerotína se nevrátil na Moravu přímo. Uznal patrně za vhodné zůstat za hranicemi ještě něco času a přijet po jiných cestách, než které vedly do českého království přímo ze západu. Jeho nevlastní bratr Jan Diviš byl pořád ještě v Itálii a Karel se tedy vypravil za ním do Florencie. Z Itálie se dostal na Moravu až někdy v červenci roku 1593.

Přibližně v téže době udělal Jindřich rozhodný krok. V neděli dne 25. července vstoupil v průvodu knížat, pánů, vysokých úředníků za zvuku polnic a víření hubnů do chrámu přilehlého k opatství sv. Diviše a měl na sobě nádherný oblek a byl obklopen knížaty, pány a vysokými úředníky zemskými. Postoupil lodí až ke skvostnému trůnu a

před arcibiskupem z Bourges i jinými církevními hodnostáři se přihlásil ke katolické, apoštolské a římské církvi. Zatím co se chrámem neslo jásavé Te Deum Jindřich se zpovídal za hlavním oltářem a při slavné mši přijal tělo Páně z arcibiskupových rukou.

Jindřich byl okázale uveden do katolické církve, avšak brány v pařížských hradbách se před ním neotevřely. Papež Klement VIII se zpěchoval uznat ho za krále a dát francouzským katolíkům pokyn, aby složili zbraň, Město Remeš, kde bývali francouzští králové pomazáni a ozdobeni královskou korunou, bylo pod mocí Jindřichových odpůrců a nebylo naděje, že by obrátilo po dobrém. Jindřich a jeho stoupenci se rozhodli neotálet, nýbrž provést korunovaci jinde, v Chartres, kteréž město mělo už od dřívějšího královskou posádku.

Slavnostní obřad se konal v předposlední únorový den. Venku bylo chladno, ale jasno. Zimní slunce mělo tolik síly, že prorazilo barevnými okny a vneslo něco světla do starobylé katedrály, kterou naplnili světští i duchovní hodnostáři, úředníci a členové královské stráže. Kdo se nevešel pod vznosnou klenbu smířil se s obecným lidem na vojném prostranství před svatyní. Duchovní hodnostáři, kterým jinak příslušelo při obřadu významné místo, byli zastoupeni biskupy z oblasti, příznávající se už k Jindřichovi jako řádnému králi. Místní biskup obklopený duchovními i světskými knížaty položil korunu na Jindřichovu hlavu a zástup k tomu provolal třikrát: At' žije král.

Politická jednání, která až dotud vážla, se potom rozběhla naplno a skončila dohodou o podmínkách, za kterých měl Jindřich být vpuštěn do Paříže. Za časného rána dne 23. března král s družinou prošli novou branou a přijal klíče z rukou guvernerových. Po krátkém obřadu vsedl na koně a s početnou družinou jel podél hradeb až k bráně sv. Honoria a ulicí toho jména vjel do města. Zamířili k Nôtre Dame a tam sestopili. Po slavné mši a Te Deum průvod nastoupil cestu k Louvru, královskému sídlu.

Nevíme, jaký ohlas těch událostí se dostal až na Moravu, co se Karel ze Žerotína dověděl buď z tehdejších novin nebo z listů

francouzských přátel. Nebyl ani překvapen ani zklíčen. Měl otevřené oči i uši, už když byl v Jindřichově ležení před Rouenem. Na konci listu, daného na Bílou sobotu 1592, prozradil Lavínovi, že se "nekrmí víc větrem, že mu Frankreich opravil mozk."

Měl ovšem za králem velikou pohledávku a trvalo něco času, než z Francie začaly docházet splátky. César Calandrini a Marek Antonio Lombardo, zkušení v převodech peněz z jedné země do druhé pomáhali Žerotínovi, jak mohli. Karel nesvaloval vinu na Jindřicha, nýbrž spíše na nedbalé ministry. Měl o nich nevalné mínění patrně podle zkušeností z pobytu v králově hlavním stanu. Když Lombardo navrhl, aby jim poslal nějaké dary, koně nebo velbloudy, odpověděl Karel vtipně a přílehlavě, že by musel být větší hovado než velbloud, kdyby uvěřil, že by takovými dary něco napravil. Poznamenal střízlivě—a v tom měl nejspíše pravdu—že víc by dosáhl úplatkem na penězích nežli darem všech hovad zemských.

Tak se věci měly v únoru 1599 beznadělně osm let od té doby, co poskytl Jindřichovi půjčku. Lombardo nepolevil v horlivosti a vypravil se v létě toho roku na královský dvůr. Karel se tomu neprotivil, ale připomněl jinému ze svých korespondentů, co kdysi zaslechl v Jindřichově komnatě od jednoho z nejpřednějších francouzských pánů: "že je snáze ošiditi toho, kdo má, než toho, kdo nemá nic." Lombardo dlouho nic nepořídil a ještě v listopadu 1601 Karel žádal Ancela, aby u dvora zakročil. Teprve roku 1602 dostal Karel větší splátku a další částky šly v kratších či delších odstupech po několik let.

Karel se "nekrmil větrem", avšak na Jindřicha docela nezanevřel. Udržoval styky s Ancelem a po jeho odchodu s Mikulášem de Baugy, zastupujícím Jindřicha u Rudolfova dvora v prvním desetiletí XVII. století. Na počátku ledna 1606 psal Bauey-mu, že královu přízeň cení nad všechny poklady. Jindřichova politika, křivící obratně španělské záměry, ukazovala čím dál zřetelněji, že byl způsobilý vládnout veliké zemi a udržovat mocenské svazy v rovné váze. Za to mnozí z jeho někdejších spojenců—mezi nimi i Karel ze Žerotína—byli ochotni posuzovat shovívavě jeho někdejší vrtkavost a přestup na

katolickou víru. Konec konců Francie byla většinou katolická a menšina by nebyla mohla ovládat většinu, i kdyby jí pořád docházela pomoc od souvěrců v jiných zemích.

Poznámka. — Listy Žerotínovy z let 1591 a 1592 vydal zčásti Vincenc Brandl v souboru Spisy Karla st. ze Žerotína sv. I, Brno 1870, zčásti František Dvorský ve sbírce Dopisy Karla st. ze Žerotína 1591-1610, Archiv český sv. XXVII, Praha 1904. — Zpracování podává Petr Chlumecký v knize Carl von Zierotin und seine Zeit, 1564-1615, Brno 1862, a Otakar Odložilík, Karel st. ze Žerotína, 1564-1636, Praha 1936.

15. Lékář starší a mladší.

Žerotínův dopis, daný před Rouenem na Bílou sobotu 1592, šel za Václavem Lavínem do Prahy. Byl v něm vzkaz pro Václava Budovce a jiné společné přátele, přebývajících v hlavním městě království.

Je věru škoda, že se o Lavínovi zachovalo málo zpráv, opravdu jenom nahodilý útržky. Je tedy těžko určit, kdy přebýval v Praze a kdy na venkovských zámcích. V městě ho volaly nejenom šlechtické rodiny, nýbrž i zámožní občané, kdykoli se někdo v domě roztáhnal. Predikát z Ottenfeldu, kterým ho obdařil Rudolf II roku 1578, mu dával slušné společenské postavení. To si ještě zlepšil sňatkem s vdovou šlechtického původu. Nelze říci s jistotou, jestli to byl první nebo druhý sňatek. V listě Janu Volfovi, daném u Rouenu 19. března 1592, Žerotín psal, že páně Lavínův syn těžce stonal na horkou a ustavičnou zimnici, že se však zotavoval. To by ukazovalo na mládence aspoň dvacetiletého, který se dostal do Francie jako člen Karlovy družiny.

Muž, který ztrávil dlouhá léta za hranicemi rodné země a který měl mnoho společenských styků, věděl dobře nejenom jak dopravovat dopisy, nýbrž i jak převádět peníze ze země do země. Zachovalo se několik dokladů o takových službách. Roku 1590 mu dal Petr Vok z Rožmberka sto tolarů pro chudé v Ženěvě a Lavín je poslal Bezovi s krátkým psaním. Na Žerotínovo doporučení posílal roku 1595 Václav Merkovský ze Zástřizel přes Lavína peníze do Ženěvy, kde tenkrát dlel jeho synovec Zikmund ze Zástřizel. Roku 1598 převáděl Lavín stopadesát tolarů do Špýru. Věnoval je

tamnímu duchovnímu správci Karel st. z Žerotína k úhradě výdajů na pohřeb někdejšího vychovatele Vavřínce Cirklera.

Po celou tu dobu byl Lavín ve spojení s Bezou buď po poště nebo pomocí studentů. Svazek se tak upevnil, že Lavín mohl upustit od složitých nadpisů a psát Bezovi prostě: Můj Theodore. Karel ze Žerotína zase podpisoval listy Lavínovi: "Váš upřímný a volný přítel."

Někdy ku konci roku 1598 Lavín navštívil svého někdejšího svěřence na rosicích zámku. Velice se Karlovi zavděčil, protože mu přivezl výtisk Nového zákona, který pro tisk připravil Theodor Beza. Knížku někdo dopravil ze Ženěvy na výroční trh ve Frankfurtu nad Mohanem a tamodtud ji zase někdo donesl Lavínovi. Odnikud se nedovídáme, jak dlouho trvala návštěva na Rosicích a co bylo předmětem rozmluv — byla to zřejmě beseda příjemná a srdečná.

Lavín se možná nedožil ani šedesátky. Dne 24. května 1602 o něm psal Karel ze Žerotína profesoru bohosloví v Basileji Amandu Polanovi z Polansdorfu už jako o mrtvém.

Polan a Lavín byli krajané, oba rodem z Opavy. Jejich cesty se někdy scházely, jindy rozbíhaly. Polan, narozený roku 1561, byl zřejmě o hodně let mladší a na přechodu do mužných let byl Lavínovým chráněncem. Na jeho doporučení se Polan stal roku 1584 společníkem Karlova nevlastního bratra Jana Diviše ze Žerotína. Na Lavínovu pobídku napsal Polan r. 1589 svou literární prvotinu, a to latinskou obranu Jednoty proti útokům s katolické strany. Polan se odvděčil Lavínovi za prokázanou přízeň tím, že k druhému vydání dvou knih o logice, které vyšlo 1593 v Herbornu, předeslal dedikační list, připomínající společné studie v Ženěvě.

Karel st. věděl o těch přátelských stycích a žádal Polana, aby sestavil vhodný nápis, ve kterém by byla uvedena obě jména, Lavín a Žerotín. Chtěl zřídít na Lavínovu paměť ozdobný náhrodek a posílal Polanovi nákres — dopisování se poněkud protáhlo a jeho konec se nějak ztratil.

Trochu zmatku vzniklo v knihách o Žerotínovi z toho, že se v některých pramenech objevuje jméno Lavínovo i po roce 1602. Záhada lze vysvětlit skoro přesvědčivě.

Dne 26. prosince 1583 byl zapsán do rek-

torovy knihy Matěj Timín Opavan, tedy Lavínův krajan. Nebyl to nováček ve studích, protože od září 1582 byl na universitě v Tübingen a předtím jistě prošel nižšími školami doma. Na švábském ústavě měl společníka, vzpomenuťého již Amanda Polana z Polansdorfu. Společně odešli v létě 1583 do Basileje. Timín se dostal do Ženěvy ještě před Vánocemi, Polan až na jaře 1584. Poučil jsem se ze studie Josefa Zukala Polanové z Polansdorfu (Časopis Matice Moravské, roč. 51) nejenom o Polanovi, nýbrž i o Timínovi a přenáším některé údaje do své studie. Rodina pocházela z Kylešovic, avšak Matěj se narodil už v Opavě.

Když se měl rozhodnout pro životní dráhu, ne zvolil si bohosloví jako Polan, nýbrž Lavínův obor. Odborná studia započal v Basileji roku 1584, avšak na doktora všeho lékařství byl povýšen až 7. července 1597. Nežil v Basileji celou tu dobu. — Několik let ztrávil v Itálii jako průvodce Jana Diviše. Navštívil tenkrát Florencii, Řím i Neapol. — Nejdéle pobyl, jak se zdá v Padově, kde byla slavná lékařská škola. Jsou o něm doklady v universitních zápisech padovských z let 1591 i 1595. Do Basileje se zřejmě vrátil na dokončení studia a pro doktorský klobouk — poplatky za promoci ochotně vyrovnal Karel st. ze Žerotína.

Leccos nasvědčuje tomu, že se Karel postaral i o to, aby dostal čestný přídomek. Z toho, že užíval nejenom predikátu z Ottenfeldu, nýbrž i Lavínova rodového jména, usuzují někteří badatelé — asi správně — že ho Václav před svou smrtí adoptoval. V žerotínských službách zůstal Matěj až do roku 1606 a léčil nejenom členy rodu nýbrž i čeleď. Potom přešel na dvůr předního velmože v království, pana z Rožmberka. Stalo se to v dobré vůli, jak vidět z Žerotínova psaní panu Petru Vokovi, daného na Rosicích 27. října 1607. Psal tam:

"že jsem k tomu povolil, aby se doktor Matyáš Timín, na ten čas lékař můj, Vaší Milosti k službě propůjčil, rád jsem to k tomu cíli učinil, abych tudy dokázal, že Vaší milosti se všemi věcmi svými, kteréž v moci své mám, k službám hotový zůstávám a že toho Vaše Milost ode mne přijímá a tím starodávní milosti a lásky ke mně dotvrzovatei ráčíte, Vaší Milosti z toho služebně dě-

kuji.”

Timin se s nástupem nové služby trochu opozdil, protože chtěl před odchodem dát do pořádku zámeckou lékárnu.

Se svým někdejší lékařem udržoval Karel písemné spojení a po přechodném nedorozumění mu psával jako důvěrníkovi a příteli. Byl rád, že měl tak blízko u Petra Voka spolehlivou osobu a že se dověděl všelico z politického zákulisí, po čem by se jinak marně pídil. Na Timinovu svatbu v květnu 1609 se však nemohl dostavit, protože byl plně zaměstnán politickými poradami. Poslal mu aspoň na svatební veselí soudek strážnického vína.

Není dosti jasné, co udělal Timin po smrti páně Vokově. Dříve nebo později opustil soukromou službu na šlechtických zámcích a stal se zemským lékařem se sídlem v Olomouci. Možná, že mu k tomu místu pomohl Karel st. ze Žerotína, až do r. 1615 moravský zemský hejtman. V Olomouci se Timin připojil k povstání proti domu habsburskému a roku 1620 byl zvolen do stavovské delegace k jednání s uherskými stavy. Byl to zjevný projev odbojného ducha, který mu vítězové přičetli k tíži.

Po Bílé hoře se Timin zase uchýlil na žerotínská zboží a podle všeho unikl přísnému trestu. Máme o něm z té doby jenom jediný doklad. V zápise o svatbě Jana Amose Kemenského s Dorotkou, dcerou bratrského seniora Jana Cyrila, která se konala na začátku září 1624 na Brandýsc, je mezi ženichovými svědky uveden “urozený a statečný rytíř Matyáš Tymín Lavín z Ottenfeldu.”

Karel ze Žerotína, tísněný se všech stran, nemohl dlouho chránit bratrské duchovní, kteří se shromáždili na jeho panstvích, a nebyl s to ulehčit život ani společníkovi tak věrnému, jako byl Timin. Roku 1629 se i on musel vystěhovat se čtvrtou manželkou Kateřinou rozenou z Valdštejna a zvolil si za sídlo stolicí slezskou Vratislav. Timin odešel na Slovensko, jako mnoho moravských členů Jednoty, a usadil se nedaleko hranic, v Trenčíně. Valně se mu tam nelíbilo, ale kam jinam?

V říjnu 1633 povolil Ferdinand II. Karlovi ze Žerotína pobyt na přerovském zámku. Byl už tenkrát tak nemocný, že se nikdo nemusel obávat jeho zásahů do veřejného života. Svo-

lávali k němu lékaře — jedním z nich byl Timin, který se zřejmě jenom potají mohl vrátit na Moravu a posloužit vyšetřením a dobrou radou. Zpráva o tom z roku 1634 je také poslední nitka, které jsme se mohli zachytit.

Rod Václava Lavína, zesnulého roku 1602, nevyhasl ihned a najednou. Našli jsme v pramenech několik zmínek o Jakobovi Lavínovi z Ottenfeldu, povoláním rovněž lékař, a domníváme se, že to byl Václavův syn. Sídlil v Praze, oženil se a měl dva syny, Jaroslava a Albrechta. Do roku 1618 vedl patrně pokojný život, avšak potom se nějak zapletl do povstání a jeho věc se dostala před vyšetřovací komisí. Provinění bylo patrně tak malé, že mu roku 1623 nebyl vyměřen trest.

Co se na rodinu sneslo později nelze zjistit. Víme tolik, že Jakub byl roku 1628 na žerotínském zboží na Náměšti, avšak to byla slabá ochrana před nátlakem a domlouvami. Jakub Lavín nešel do vyhnanství, nýbrž přestoupil i s rodinou na katolickou víru. Karel ze Žerotína to doprovodil tesknou poznámkou: “Náš pak pan Jakub že jest přemožen, věrně mu toho nepřeji a žádám, aby se Pán Bůh ráčil nad ním smilovat.”

Dr. Jakub Lavín zůstal na světě už jenom asi krátkou dobu. Rodina se roztrhla: vdova s mladším Albrechtem žila doma, Jaroslav utekl za hranice a přidal se k vojenským oddílům, složeným vesměs nebo převážně s uprchlíků. S nimi se dostal do Prahy za saského vpádu 1631/2, ale potom se buď musel vrátit do Sas nebo se schovával doma.

Mezitím umřela matka, která v poslední vůli odkázala všecko mladšímu Albrechtovi. Když se Jaroslav vynořil na světlo, neměl kouska majetku. Kam jinam se obrátit o pomoc než k Žerotínům? Paní Kateřina se nad ním nezatvrdila, nýbrž napsala o něm svému mocnému bratrovi, panu Adamovi z Valdštejna, nejvyššímu purkrabí království českého. Psala mu, jak ji Jaroš navštívil a “ukazoval, jaká veliká křivda od nebožky matce jeho se mu stala, která že jest jej ode všeho nápadu svého odporučila a mladšímu synu svému, bratru jeho, všecko odkázala, takže nedostanouc on po ní ani jednoho krejcaru, nyní že již s manželkou svou nač živ bejtí nemá . . .”

Něco se pohnulo: dne 12. dubna 1636 byl Jaroslav Lavín přijat na milost, protože byl katolického vyznání. Mladšímu Albrechtovi se vedlo o mnoho lépe. Byl v císařských službách a roku 1641 sloužil jako kancelista při české komoře. Poslední zmínka, kterou jsme o něm zachytili pochází z roku 1647.

Tenkrát snad už jenom hrstka lidí, a i ti byli většinou za hranicemi, měla povědomí o jeho dědovi Václavovi, někdy předním průkopníkovi ženevských vlivů mezi českými evangelíky.

16. *Tři měšťanské synkové z Prahy.*

Přiznám se, že jsem nevěděl kudy kam, když jsem si z rektorovy knihy vypsál tři jména. Václav Treutler, Ludvík Korálek z Těšina a Martin Kutovec. Vzpomněl jsem si však, že jsem slyšel roku 1925 v Klatovech o Korálecích jako význačné měšťanské rodině. Nahlédl jsem tedy do zevrubného díla Jindřicha Vančury *Dějiny královského města Klatov* a dobře jsem pochopil. Tři uvedená jména vyznačují i tři životní příběhy hodně těsně spojené příbuzenskými svazky. Předvádím je ve zkratce jako ukázkou života v zámožných rodinách, které se vynesly nad společenský i hospodářský průměr a poněkud postupovaly z měšťanstva mezi nižší šlechtu.

Kutovcové byli původem z Domažlic. Roku 1556 se Jan Kutovec přestěhoval do Prahy a provozoval obchod v soukenných kotcích. Všecko se mu dobře dařilo a už v roce 1558 si u Ferdinanda I. vyprosil predikát z Ourazu. V manželství byl zřejmě spokojen a měl čtyři syny Benjamina, Martina, Jindřicha a Jana. Jedno z jeho obchodních spojení vedlo do Klatov.

Mezi tanními měšťany stála na předním místě rodina Korálkova. Jeden z jejích členů, Viktorin sloužil hodně dlouho jako královský rychtář a roku 1560 se mu dostalo predikátu z Těšina. Nepsal se arci po siezském městě, nýbrž po osadě téhož jména v kraji práchenském. Měl dva syny, Daniele a Václava. Daniel zdědil prostranný dům na rynku, Václav vyženil s Annou Skřivánkovou dvůr na Klášterském předměstí. Někdy kolem roku 1570 umřel v Klatovech Václav Korálek a v Praze první žena Jana Kutovce. Václav si roku 1572 vzal Annu Korálkovou a převedl ji z Klatov do Prahy. Měla několik dětí, mezi nimi i syna Ludvíka.

Kutovec se staral o své syny i o Anniny děti. Jan byl asi tak starý jako Ludvík a chodili spolu do školy u sv. Jiljí na Starém městě, která měla dobrou pověst. Po domácí přípravě šli za hranice, jak to bývalo zvykem i v bohatších měšťanských rodinách. Dne 24. října 1581 se dali zapsat na akademii v Altdorfu: Jindřich a Jan Kutovcovi a Ludvík Korálek.

Jméno Martina Kutovce má univerzitní matrika basilejská ke školnímu roku 1583/4. Jde tam hned za Matějem Timinem a je docela možné, že přišli zároveň, chudší Timin jako Martinův společník. V ženevské knize rektorově jsou zapsáni k 12. červnu 1584 Václav Treutler jako student logiky a Ludvík Korálek jako student filosofie. Martin Kutovec přišel patrně do Ženěvy o něco později. Všichni tři byli totiž zapsáni i na akademický rok 1584/5.

Soudím, že se Treutler a Korálek vrátili z Ženěvy do Prahy, kdežto Martin Kutovec navštívil ještě Heidelberg a dal se tam zapsat na universitu dne 23. srpna 1586. Co studoval a čemu se potom věnoval, je těžko říci, protože je o něm mnohem méně zpráv než o Ludvíku Korálkovi a Václavu Treutlerovi.

Porovnáme-li heidelbergský zápis s jinými zprávami, dospíváme k závěru, že Martin nebyl v Praze, když se jeho otec loučil se životem. Den jeho smrti byl 1. září 1586. Pohřeb měl slavný, jak se slušelo na zámožného kupce, který zastával úřad dvorského soudce věnných měst královiných. Kutovcovi se hlásili k Jednotě bratrské, avšak pohřeb se konal u sv. Havla a tam bylo uloženo k věčnému odpočinku tělo páně Janovo.

Paní Anna zůstala v Praze i po smrti druhého manžela. Trochu po troše odprodała klatovský majetek a zakoupila domy a jiné nemovitosti v Praze. Ludvíkovi vyhlédla bohatou nevěstu, pannu Alžbetu Treytlarovou z Krošvic, dceru Petra Treytlara ze Svídnice, a sestru Ludvíkova druha ze studií Václava — nesmí nás mýlit, že se rodové jméno psalo jednou Treutler, po druhé Treytlar, písaři dbali na zvuk ne na písmena.

Ludvík si koupil dům "u Hřebenu" proti týnské faře a stal se pražským měšťanem. Když mu bylo udělováno měšťanské právo, byli mu za svědky švagr Václav a Daniel

Adam z Veleslavína. Narodila se mu dcera — ka Zuzana, avšak matka umřela záhy po porodu, věc v té době ne vyjimečná pro nedbalost "bab pupkořežných". Václav se oženil po druhé se Zuzanou z Rovín, avšak z toho manželství už nebylo, jak se zdá, děti. Jeho matka Anna umřela brzo po druhé svatbě.

Dědictvím po matce Ludvík Korálek rozhojnil své jmění, které bylo i předtím značné. Počítal se tedy k nejbohatším měšťanům na Starém městě. Není jasné, jestli se zaměstnával obchodem, jako někdy Jan Kutovec, nebo výrobou. Spíše se podobá pravdě, že žil pohodlně z výnosu domů, převodu majetku a půjček jiným. Mezi jeho věřiteli byli měšťané i šlechta. Dům, ve kterém přebýval, měl znamenitě vybaven. Chloubou byla soukromá knihovna, ve které měl domácí i cizí tisky. Kralickou šestidílkou si dal svázat do červené kůže a desky i hřbet byly ozdobeny zlatem. Postillu Mistra Jana Husi měl ve foliovém vydání. Několik současných tisků dosvědčovalo jeho přízeň Jednotě, probuzenou patrně, když ještě žil s otčímem a jeho syny. Dostí značný počet svazků byli klasikové v jazyce latinském. V oddělení náboženských knih byly spisy Lutherovy, Kalvínovy a Bezovy. Měl na polici i latinský životopis zakladatele Tovaryšstva Ježíšova, Reči Marka Antonína Mureta a díla některých jiných suodobých učenců.

Ludvík Korálek mohl vésti pokojný a příjemný život, kdyby si byl častěji četl v Kralické šestidíлке a kdyby si byl dobře pamatoval verše o pokladech na zemi a podobná místa. Měl mnoho a přál si mít ještě víc. Povězme si však, abychom měli měřítko pro hodnocení jeho osobnosti, že v touze po rychlém a velikém zbohatnutí měl v soudobé společnosti povahy podobné. Na Hradčanech seděl král posedlý touhou probírat se zlatem vyrobeným z méně hodnotných kovů a jeden z předních českých pánů Vilém z Rožmberka choval na svých zámcích cizince, kteří vyráběli zázračné tekutiny a přepalovali ve vysokém žáru kovy a nerosty — vzpomeňme si na Jeronýma Šlika, jak se po návratu z cest "dal v děláni jakési elixí vitae nákladné", a máme ještě více látky k porovnávání.

Jedním z Ludvíkových přátel, které posedla alchemická horečka, byl Václav Lavín z Ottenfeldu. Také jiní dva lékaři, Jan Kapr z

Kaprštejna a Lev z Levenštejna uvěřili, že by někdo mohl v tajemném tyglíku měnit obyčejné kovy na zlato. S Lavínem Korálek podporoval slušnými částkami alchymistu Martina Šorfa, však zlata se nedočkali.

Břídila Šorfa za krátkou dobu zastínil podvodník, kterému se z tehdejších alchymistů málokdo vyrovnal. Říkal si Michal Sendzivoj a vydával se za polského šlechtice. Zprvu byl hostem doktora Lva, avšak nepohodli se a Lavín mu upravil cestu do Korálkova domu "u Hřebenu". Ludvík věřil jeho holedbání a nešetřil penězi. Sendzivojovi se však v Praze něco znelíbilo a vytratil se do Saska. Korálek za ním vypravil posly a zlákal ho k návratu příslibem veliké půjčky a jiné podpory. Šlo o částku tak velikou, že ji ani zámožný občan neměl pohotově, nýbrž musil si vypůjčit na vysoký úrok v Zidech.

Paní Zuzana za nedlouho zpozorovala, že se manžel dostal úplně do Sendzivojova vleku a bála se hospodářské pohromy. Její domluvy a prosby nepomáhaly a po jedné bouřlivé rozmluvě odešla domu. Sobě trochu ulevila avšak manžela zanechala docela pod Sendzivojovým vlivem. Nadto se ještě ze zármutku nad rozvratem rodinného života pustil do pití a v tom utápěl nejen peníze nýbrž i jmění. Když se potom všecko vyšetřovalo, pověděl doktor Osvald Crollius, který docházel do domu "u Hřebenu", že Ludvík "nezpůsobný a nemírný život vedl, že jest sobě častokrát také i v noci jídlo strojiti dal, sebe netoliko obecním silným vínem, ale také i páleným, též i každodenními kořenými a palčivými krměmi od nich ho častokrát lékař odrazoval, plíce a játra pokazil, takže jest potomně souchotin dostal."

Věci dospěly tak daleko, že Ludvíka Korálka lidská pomoc už nemohla zachránit. Slitoval se nad ním Václav Treytlar a domluvil paní Zuzaně, že se k manželovi vrátila. Za ní docházela ke "Hřebenu" i Ludvíkova sestra Anna, provdaná Dešenská. Obě nemocného ošetřovaly a hlavně se staraly o to, aby překazily spojení se Sendzivojem, který pořád posílal prášky a lektvary, aby nemocného udržel při dobré vůli. Dne 12. června 1599 se Ludvíkovi tak přitížilo, že obě ženy viděly, že konce už nikdo neodvrátí. Sestra Anna mu udržela pravou ruku a při-

pomináním Ježíše Krista mu ukazovala cestu na věčnost.

Zuzance, děvčeti z prvního manželství, zdířily úřady poručníky. Jedním z nich byl Daniel Adam z Veleslavína, druhým její strýc z matčiny strany Václav Treytlar. Zuzanka přehývala buď se svou nevlastní matkou, nebo ještě častěji u tety Anny Dešenské. Václavu Treytlarovi se nelíbilo, jak jí u tety zaměstnávaly. Nišla prý zalíbení ve světských knížkách a obzvláště ráda si četla povídku o Floriovi a Biancofoře. Nebylo to rozpuštělé čtení — hrdinou byl španělský král pohan, který zahořel láskou ke křesťance Biancofoře — avšak Treytlar, člen Jednoty, by dal přednost knihám vážnějším.

Nedočkal se však dlouhého života a nemohl pečovat ani o neteř Zuzanku ani o své vlastní dcery Annu Marii a Ludmilu Zuzanu. Soudím, že se jejich matka už po druhé nevdala a starala se o výchovu obou dívek v duchu Jednoty bratrské. Dosvědčuje to rukopis, který po sobě zůstavila starší dcera. Za nedlouho po vydání majestátu na svobodu náboženskou r. 1609 se Bratřím dostalo povolení konat veřejné bohoslužby i v Praze. Byla jim k tomu přikázána kaple betlémská. S její kazatelny zvěstovali slovo Boží přední duchovní Jednoty. Matěj Cyrus, Jan Cyril a Matouš Boleslavský, jinak Konečný. Mezi posluchači sedávala Anna Marie Treytlarká, jak by řekli její vrstevníci, a co si z kázání zapamatovala, zapsala do knížky. Vznikla tak sbírka, která pro majitelku nabyla pravé ceny po Bílé hoře, když betlémskou kapli dostali do své správy jesuité.

V aktech konfiskačních komisí po nastolení habsburské vlády, která vydal ve výtažích T. V. Bílek pod nápisem Dějiny konfiskací byly zápisy vztahující se k Anně Treytlarové z Krošvic. Je v nich vedena jako měšťanka pražská a litoměřická. Svou věrnost evangelické nauce zaplatila ztrátou domova i majetku. Odešla do Drážďan a žila tam ještě roku 1640. Soudím, ať nemám po ruce dokladu, že s ní šla do vyhnanství aspoň jedna dcera, Anna Marie, a že mezi věcmi, které si vzaly na cestu, byla i sbírka betlémských kázání. Majetek, který zanechaly v

Praze a v Litoměřicích, přišel do jiných rukou. Zahradu v Litoměřicích za Dlouhou branou si koupili otcové z Tovaryšstva Ježíšova, domy v Praze si přivlastnila královská komora. Jeden z nich na Novém městě poblíž sv. Jindřicha na krátkou dobu držel kancelista královské komory Albrecht Lavín.

Za hodně dlouhou dobu potom, roku 1664, se o stavení hlásila mladší z dcer, Ludmila Zuzana, provdaná Orsinová a katolička aspoň na oko. Dům byl na mnoha místech zasažen švédskou střelbou, ale Ludmife Zuzaně, při nejmenším šedesátnici, by byla přišla vhod i stavba hodně poškozená. Vedla při s královskou komorou, avšak nepochodila: po pěti letech jednání jí úřady zamítly žádost. Divně se to tenkrát zaplétaly a postupovaly lidské osudy!

(Pokračování)

Jaroslav Vrchlický:

Ráno

*Má ráno pŕvab svŕj
jak nedotknutá miska z alabastru,
když stojí před tebou
tak svŕží dýchá, voní,
že dvě jen holubice,
Ticho a Požehnáni,
z ní pijí.*

*Jich neplaš, dál jdi, nejsi-li jich hoden;
jen čistá duše může oceniti
ten čistý, svŕží, nedotknutý, svatý
pŕvab rána.*

Z knihy Meč Damoklův.

Helena Kohoutová:

LETO

*Vzduch se jen tetelí nad rozpálenou zemí,
kde k hodŕm bohatým již slunce prostírá.
Klas praská, kloní se a ŕeptá: "Pomoz mi!"
vlaštovčŕ křídlo nebe podpírá.*

*"Űrodu přej nám ŕt'astně sklidit, Bože!"
s důvěrou tiše prosí ret i dlaň.*

*"Požehnej dŕm, požehnej stŕl i lože,
a počet věrných neustále množe,
znavené podpírati neustaň!"*

Kazatelský kandidát

Kde je Duch Páně jen tam svoboda

Jeden z nejtěžších úkolů církve jest výběr kazatele. Starší sboru, jež po dlouhou dobu hledal vhodného duchovního, ztratil nakonec trpělivost, když viděl jak církevní výbor odmítal jednoho žadatele po druhém vždy pro nějaké malicherné důvody.

Přišel čas, aby výbor přezkoumal své metody. Tož v jedné schůzi náš starší povstal a začal číst dopis, který domněle obdržel od jiného žadatele. Dopis zněl takto:

Bratři:

Dovídám se, že váš sbor jest bez kazatele. Rád bych se o toto místo u vás ucházel.

Mám mnoho doporučujících kvalifikací. Jsem úspěšným kazatelem již po mnoho let. Mnozí z mých posluchačů myslí, že jsem též dobrý organisátor. Byl jsem vždy vůdcem v každém místě, kde jsem kázal.

Jsem přes padesát let star. Nikde jsem nezůstal déle než tři roky. V některých místech má činnost způsobila rozruch, ba i vzpouru.

Nesmím zamřčet, že jsem byl též tříkrát neb čtyřikrát v žaláři. Nikdy však proto, že jsem skutečně provedl něco špatného.

Pokud jde o mé zdraví, musím se přiznat, že není valné, ale to mne nikterak nevadilo v mé práci. Církve, jímž jsem sloužil byly vždy malé, ale řada z nich byla ve větších městech. — Téměř všude jsem měl nějaké potíže a nedorozumění s místními církevními činiteli. Někteří mne dokonce vyhrožovali a útočili na mě.

Jako administrátor nejsem nejlepší. Často jsem i zapoměl koho jsem pokřtíl.

Nicméně však, mohu-li vám být k službě učiním vše možné."

Starší sboru se rozhlédl po přítomných. "Co soudíte, měli bychom ho povolát?"

Ostatní členstvo nemohlo věřit jeho slovům. Povolat nezdravého, svárlivého, zapomětlivého — a dokonce i vězněného kazatele? Pominul se i náš starší rozumem?

Kdo jest onen žadatel? Jak se jmenuje?" žádali přítomní.

Starší se opět pozorně rozhlédl po všech přítomných a pomalu odpověděl: "Podepsán jest: Apoštol Pavel."

(Přeloženo z bulletinu Fed. Church v Marshall, Minnesota).

Paul Amacher, farář reformované církve švýcarské, se rozhovořil v měsíčníku "Aufbau" obšírně o stanovisku prof. J. L. Hromádky. Svou úvahu uzavírá slovy:

"Zajisté nemáme nic proti jakémukoli pokusu křesťanského svědectví v nové socialistické nebo komunistické společnosti" — naopak. Avšak takovýto pokus nesmí vycházet z historico-filosofických teorií o zániku Západu a vzestupu komunismu. Takový pokus by musil vzejít skutečně ze středu evangelia — a ve středu evangelia stojí Kristus. A ten není na straně násilím panujících, nýbrž na straně ubíjených a pošlapávaných. Chce, aby člověk byl chráněn, a to člověk žijící zde a teď, člověk vedle nás. Proto křesťan může být jen pro takový společenský řád, který už teď — a nikoliv až v 21. století — má iasťavý poměr k lidem; pro takový řád, v němž svoboda lidí, právo a lidská důstojnost budou chráněny. Krátce: evangelium zajisté požaduje nové lidské obecnství, avšak prostřednictvím svatého ducha Božího a nikoli prostřednictvím nesvatého ducha násilí." PP.

Přemysl Pitter:

Pacifismus na scestí.

Farář švýcarské reformované církve Paul Trautvetter se stal svědkem a mimovojným účastníkem italského "pochodu míru". Průvod skončil v rodišti sv. Františka z Assisi manifestací, kterou Paul Trautvetter popisuje v měsíčníku "Der Aufbau". Účastníky byli upřímní pacifisté, ale jejich podnik byl tak komunisty zfalšován, že získal přesvědčivý dojem komunistické reže. Je to dávná chyba pacifismu, s kterou se stále setkáváme: pacifisté se nedistančují jasně od těch, kteří svými mírovými hesly provozují nejnestoudnější podvodnou hru.

Průvod začal několika sty poctivě smýšlejících lidí v Perugii a skončil dvacetitisícovým zástupem v Assisi. Putovali prašnými cestami za velikého horka se skrovnými zásobami pokrmů, které měli po kapsách, nežádající nic jiného než mír pro svou zemi a své děti. A výsledek byl, že aranžéři v pozadí zvrátili tento podnik v komunistickou a-

gitaci. Tak to dělají všude: dva a půl milionu obyvatelů Berlína, kteří usilují o zachování své svobody, obviňují z imperialismu. Ty, kdo umožnili asijským a africkým kmenům utvoření vlastních států, nazývají kolonialisty. zatím co slovem se nezmiňují o totálním u-loupení svobody národům střední a východní Evropy Sovětským svazem. Pacifismus, který si takovéto překroucení vši pravdy dá libit a který se neodvažuje pranýřovat militarizmus tam, kde nevíc bují a se vymyká jakékoli kontrole — takový pacifismus není mocí míru a mostem smíru, nýbrž přispívá k ještě většímu zmatení. Není, co by válečné nebezpečí zvěšovalo víc, než lež a polopravdy. Proto každý, kdo chce něco dělat pro mír, musí se především jasně a určitě vyjadřovat tak, aby všechny ty nečisté živly věděly, že nemohou s ním počítat. Pacifista musí též vědět, že není míru bez svobody. Avšak pacifista, který nalétne na kterékoli šikovně volené heslo a nemá dosti jasnozřivosti, aby prokoukl jeho politickou záludnost, není pacifistou, to jest budovatelem míru a lidskosti, nýbrž neblahým nástrojem záludných sil nepokoje a nelidskosti.

Jak je tomu s rasovou diskriminací ve Spojených státech?

Ve světě, který pozorně sleduje vše, co se ve Spojených státech děje, dá se očekávat i značný zájem o sociální problémy amerického národa. Jedním z hlavních je otázka rasové diskriminace.

Američané, kteří prodlévají návštěvou v zahraničí, musí obvykle situaci vysvětlovat. Lidé, kteří korespondují s přáteli v cizině, nacházejí občas otázku o diskriminaci v do-nisech. Je velmi důležité, aby taková vysvětlení a odpovědi byly opravdu správné a objektivní.

Předně je třeba si uvědomiti, že rasová rovnost je základní směrnici Spojených Států.— Amerika je však velká země s mnoha státy, z nichž každý má jistá vyhrazená mu práva; je to země s mnoha různými obyčejí a názorv. Velké změny vyžadují čas. Rasová diskriminace mizí z amerického života pomalu, ale nezadržitelně, mizí zásahem nových zákonů, výchovou národa a dobrou vůlí jednotlivců.

Americký černochoch přibližuje se každoročně k úplné rasové rovnosti. Černoši jsou voleni do kongresu. Zastávají místa soudců a vysokých úředníků ve výkonném oddělení vlády. Dopracovávají se úspěchu v obchodním, zábavním i sportovním světě. Vynikají jako lidé vyššího povolání i jako církevní hodnostáři.

Nejvyšší soud Spojených států potvrdil četnými svými rozhodnutími z poslední doby rovnoprávnost černochochů ve shodě s americkou ústavou. Rozhodnutí týkala se takových věcí, jak je rasová segregace ve veřejném školství, v autobusech, v parcích a na jiných veřejných místech.

Zákony o občanských právech z roku 1957 a roku 1960 zplnomocňují kromě toho Federální komisi, aby vyšetřila a upozornila federální soudy na případy, v nichž bylo americkým občanům odepřeno hlasovací nebo jiné občanské právo pro jejich rasu, náboženství nebo národnostní původ. Tato práva zajišťují tak větší ochranu občanských práv všech příslušníků Spojených států.

Od konce druhé světové války udělal americký černochoch veliký pokrok i na jiných polích. Příležitosti k nalezení práce jsou větší a jeho příjem per capita se skoro ztrojnásobil.

Tato a mnohá podobná fakta ukazují, že v odvěkém boji za lidská práva a rovné příležitosti snaží se většina amerických občanů uvést v praxi v soulad se svými demokratickými ideály. I když vytčený cíl rovnosti je ještě daleko, přece se každoročně přibližuje. Segregace a jiné formy rasové diskriminace nezmizely tiše a rychle ve všech částech Spojených států, víme však, že na konec vymýceny budou, neboť jejich existence je ve světle dnešních tendencí nemyslitelná.

—American Council.

Dopis redakci

Otčený bratře redaktore:

Posílám tento dopis s článkem, který snad budete moci uveřejnit. Je mně už 85 roků. Ten veršíček v článku je přes 70 let starý. (Můj otec byl Václav Rundus z Munden, Kansas).

“ČAS TVŮJ KVAPI, KVAPIZ I TY.”

Naše doba se krátí, svět kvapí k mocnému

čili. Národové se bouří a každý chce vládnout svým způsobem. Je málo těch, kteří jsou ochotni jít pod mocnou rukou Všemohoucího Boha. A tu mne přišla na mysl slova písničky, kterou můj otec zpíval, když jsem byl ještě chlapcem. Tehdáž jsem si slova té písničky zapsal. Dnes chci nad nimi spolu s čtenáři znovu uvažovat:

*"Nu obzoru dlí váš zrak.
Nevidíte rudé body?
Jest to komunismu drak;
mečem, ohněm, strojí hody.*

*Bliž a bliž, řádi již.
netvor tento zkrvavělý.
K stanům svým, k stanům svým,
k stanům svým, ó, Izraeli!"*

Věrná slova apoštola Pavla, která čteme v I. Kor. 15:51-54, a I. Tessal. 4:16-18, se mohou náhle vyplnit v blízké budoucnosti. To by ovšem bylo k naší velké radosti, abychom byli vytrženi a povznešeni tam, kde náš Pán jediný kraluje.

Musíme však být na to vše připraveni u víře neboť bez ní jest nemožné se líbiti Bohu. Bez ní jest nemožné spatřiti Pána.

Připrav se člověče dřív než čas ti uteče.

C. W. Rundus,
Des Moines, Iowa.

LITERATURA

Čtenáře znovu upozorňujeme na velmi zajímavou a poučnou knihu "ČESKOSLOVENSKO", vydanou Radou Svobodného Československa. Cena: \$5.00. Objednávky vyřizuje: Council of Free Czechoslovakia, 2051 Park Road, N. W., Washington, D. C.

Československá společnost pro vědy a umění ve Washingtonu již delší dobu plánuje soustavný přehled činnosti Čechů a Slováků ve vědeckém, uměleckém a kulturním životě cizích států, zvláště v oblasti americké. První dvě studie v tomto oboru byly právě vydány. F. C. Štěrbova práce, *Češi a Slováci v Latinské Americe* (přehled jejich kulturního přínosu); a anglická publikace V. N. Dubna, *Czech and Slovak Periodical Press Outside Czechoslovakia* (Its History and Status as of January 1962). Obě práce jsou průkopnickým dílem a zasluhují si pozornosti celé čes-

koslovenské zahraniční veřejnosti. Jednotlivé výtisky zmíněných publikací lze objednat u Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc., 1824 Harvard Street, N. W., Washington, D. C. Cena: \$1.25.

Z našeho Siona a odjinud

Před patnácti lety (5. června 1947) byl uveden v život t. zv. Maršalův plán (též znám pod jménem: European Recovery Program). Iniciátorem tohoto plánu byl tehdejší státní sekretář George C. Marshall. V řeči na Harvardské universitě, ve které státní sekretář Marshall oznámil zmíněný plán, mimo jiné připomněl, že jeho plán "není namířen proti kterékoli zemi neb doktríně, ale proti hladu, chudobě, beznadějí a chaosu." Účelem plánu bylo oživit světové poválečné hospodářství a pomoci nejpostiženějším zemím finanční i jinou pomocí k znovuvybudování jejich ekonomie. 16 evropských zemí vstoupilo do Marshallova plánu. (Československo si přálo být též účastno, ale Sovětský svaz na Stalínův rozkaz mu to znemožnil!) V roce 1951, kdy Marshallův plán byl ukončen, přes 12 bilionů dolarů bylo vydáno na průmyslovou výstavbu šestnácti spolupracujících zemí.

Rafael Kubelík se ujal 1. listopadu 1961 hudebního ředitelství jihoněmecké rozhlasové stanice v Mnichově, která je poslouchána také v Československu a to zejména proto, že orchestr této stanice je jeden z nejlepších v Evropě. Od smrti své ženy, paní Laly Bertolové, nevystoupil Kubelík veřejně a odřekl kromě smluvního závazku s jihoněmeckou rozhlasovou stanicí všechna pohostinská vystoupení. Nvni však čteme ve švýcarském tisku, že Rafael Kubelík řídil v Luzernu, kde má se synem Martinem stále bydliště, dirigentský kurs. Pořadatelem tohoto kursu byla luzernská konservatoř. Švýcarský obrázkový týdeník "Woche" věnoval Kubelíkovi při té příležitosti dvoustranovou reportáž. První koncert, který bude Kubelík jako hostující dirigent řídit, bude koncert ke sletu Svobodného Sokolstva ve Vídni, v červenci 1962. Bude dirigovat vídeňské symfoniky. VSÍ..

Z Prahy přichází zpráva, že v nemocnici na Bulovce zemřel ve věku 70 let bývalý československý vyslanec dr. Jan Jina, který

byl až do komunistického převratu v roce 1948 šéfem politické kanceláře presidenta dr. E. Beneše.

Před válkou byl dr. Jína vyslancem v řadě evropských států, za války se zúčastnil demáčického odboje, byl zatčen a dostal se do koncentračního tábora. Po smrti presidenta Beneše byl zatčen komunisty a několik roků vězněn. Protože trpěl těžkou srdeční chorobou, byl předčasně propuštěn a nyní v nemocnici zemřel. Odešel dobrý člověk, který měl mnoho přátel nejen mezi politiky, ale také mezi vojáky a umělci.

Likvidace pekařů. V roce 1949 bylo v Československu asi 10.000 většinou menších pekáren chleba a pečiva — dnes je tu již jen 2000 pekařských podniků.

Československé motocykly. Do 122 zemí na celém světě jsou nyní vyvázeny československé motocykly různých značek. Za posledních pět roků vyvezlo Československo půl milionu motocyklů do ciziny.

Největší továrna na nábytek. V Rousínově u Brna se staví největší továrna na nábytek ve střední Evropě. Bude pozůstat z 22 velikých moderních dílen. Výroba bude organizována na běžícím pásu, na jehož konci se budou hotové díly jen sestavovat. V Rousínově bylo započato se zpracováváním dřeva již v 17. století a nábytek je zde vyráběn již více jak 100 roků.

Z pokladní zprávy se dovídáme o zlaté svatbě Rev. a Mrs. Jana Sirných. Čtenářům t. l. není nutno připomínat věrnou práci na vinici Páně v U. S. A. těchto pilných služebníků. Redakce se připojuje k těm, kteří blahopřáli našim milým jubilantům. Bůh buď s vámi a žehnej vám v dalších letech života.

Zasláno

BRATRU A. I. v B.

Pozastavujete se nad mým výrokem v "Husově lidu", že vlastně neexistuje "lidstvo". Jen jednotliví lidé. Chci tím říci, že jsme nyní — zvláště muži — nakloněni tomu, vidět všechno v kategoriích, abstrakcích, zatím co nám uniká bezprostřední pohled na jednotliv-

vosti. Mluvíme všeobecně o tom, jací jsou Češi, nebo Němci, nebo Židé, nebo Angličané, a cpeme je do jednoho pytle, jako by byl každý jeden jako druhý. Edvard Beneš mohl nařídít odsun Sudetoněmců, protože je viděl jako celek, jako kategorii, jako abstrakci. — Kdyby si byl představil, jak psychose propadlí lidé vlečou Frau Bauer s jejími dětmi do odsunového tábora, jak sedlák Müller musí okamžitě s holýma rukama opustit statek, po předcích zděděný, kdyby byl dovedl vidět jednotlivé lidi a ne kolektivní útvar, sotva by byl mohl dát svolení k odsunu. Mohl "odsunout" třímilionový národ, ale nebyl by mohl odsunovat tři miliony lidí.

Budme velmi opatrní v užívání "kulatých slov" jako je národ, lidstvo, církev atd., a nezapomínejme pro saní "Gesamtbegriffy", že se za nimi skrývají jednotliví lidé se svými vlastními osudy, touhami, radostmi a žaly. Ježliž opouštěl dav a šel k člověku.

To je, co jsem chtěl vyjádřit svým varováním řadou abstrakcemi a generalizováním. — Doufám, že mně nyní rozumíte.

Přemysl Pitter.

Předplatná a dary na časopis a práci Jednoty došlé do 1. června 1962.

Rev. a Mrs. Jan Sirný, Coraopolis, Pa., v upomínku na jejich 50tileté výročí svatby, dar	\$15.00
Mrs. Lydia M. Hliza, Pittsburgh 2, Pa.	5.00
Mr. Vinc. Dušek, Sr., Rowena, Texas	2.00
Miss Blanche Karlik, Cedar Rapids, Ia.	3.00
Mr. J. Skrabal, Summerland, British Columbia, Canada	3.00
Mrs. Terezie Cermak, Chicago 23, Ill.	3.00
Mrs. Stanley G. Greene, Park Ridge, Ill.	10.00
Mr. Josef Churma, Shelton, Conn.	5.00

S díky přijala a o další pomoc prosí, Nár. jednota čl. protestantů, Mr. John Opie, pokladník, 4800 So. Hoyne Ave., Chicago 9, Ill